

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1916 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om utvidgad rätt till ersättning i vissa fall i anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, dels ock en i ämnet väckt motion.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Hammarström, Ollas A. Ericsson, Oskar Eklund, Lyckholm, Bäckström, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Jeansson i Kalmar, Rune, Källman, Jonsson i Hökhult, Elof Ljunggren, Knaust, von Hofsten, Nilsson i Kristiansstad, Lithander och Uddenberg.

Genom en den 28 april 1916 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 228, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

förordning om utvidgad rätt till ersättning i vissa fall med anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Har någon, vilken vid tiden för tobaksmonopolets ikraftträdande utövade verksamhet, som i 9 § 1 mom. av förordningen den 15 december 1914 om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket sägs, men vilkens tillryggalagda

verksamhetstid enligt nämnda paragraf varit för kort för att berättiga honom till personlig ersättning jämlikt sagda förordning, före förstnämnda tidpunkt utövat verksamhet såsom idkare av yrkesmässig grosshandel med tobaksvaror såsom näring (tobaksgrossist) eller såsom hos tobaksgrossist i och för hans handel i gross med tobaksvaror anställd, och skulle, därest sådan verksamhetstid fått tagas i beräkning lika som verksamhet, som i nämnda lagrum sägs, han jämlikt sagda förordning varit berättigad till sådan ersättning med visst belopp, äge han av statsmedel erhålla ersättning med detta belopp.

För den, som erhållit ersättning jämlikt 9 § av sagda förordning, skall vad ovan är stadgat äga motsvarande tillämpning i fråga om skillnaden mellan å ena sidan beloppet av den ersättning, vartill han skulle varit berättigad, därest verksamhetstid såsom tobaksgrossist eller såsom inom grosshandeln med tobaksvaror anställd fått tagas i beräkning, samt å andra sidan beloppet av den ersättning, som honom jämlikt förordningen tillerkänts.

För den, som enligt sagda förordning tillerkänts understöd, må ersättning, som enligt vad nu är sagt skall till honom utgå, kunna minskas med ett belopp motsvarande understödet.

2 §.

Bestämmandet av ersättning, som i 1 § sägs, verkställes av den centralkommission, varom i förordningen den 15 december 1914 om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket är stadgat.

3 §.

Den, som gör anspråk på ersättning enligt denna förordning, skall inom trettio dagar efter denna förordnings ikraftträdande till centralkommissionen härom ingiva skriftlig anmälan enligt av centralkommissionen fastställt formulär, vid äventyr att eljest icke ifrågakomma till dylik förmån.

4 §.

1 mom. Å ersättningsbelopp, som av centralkommissionen fastställts, erlägger staten fem procent ränta, räknat från dagen för monopolets ikraftträdande till utbetalningsdagen; dock att å ersättningsbelopp, som må tillkomma den, vilken hos aktiebolaget svenska tobaksmonopolet

erhållit anställning, som i 9 § 2 mom. d) av den i 1 § nämnda förordning sägs, ränta beräknas från och med den dag, den ersättningsberättigade skildes från sin anställning hos sagda bolag.

2 mom. Utbetalning av fastställda ersättningsbelopp äger rum i den ordning, som stadgats i fråga om de enligt förordningen den 15 december 1914 om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket utgående ersättningsbelopp.

5 §.

I den mån föreskrifterna i förordningen den 15 december 1914 om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket icke strida mot de i förevarande förordning meddelade stadganden, skola de i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande ersättning, varom i förevarande förordning bestämts.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i svensk författningssamling.

Till behandling i sammanhang med förevarande proposition har utskottet förehaft en i anledning av densamma inom andra kammaren väckt, likaledes till utskottet hänvisad motion, nr 298, däri herr Lithander hemställt, »att riksdagen ville besluta: att 9 § 4 mom. i Kungl. Maj:ts nådiga förordning av den 15 december 1914, om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, måtte, i stället för samma paragrafs 5 mom., tillämpas på de i samma nådiga förordnings 9 § 1 mom. d) omförmälda ersättningsberättigade personerna.»

Beträffande vad som anförts till stöd för de sålunda i detta ämne föreliggande förslagen får utskottet hänvisa dels till ovannämnda statsrådsprotokoll dels ock till motionen.

Utskottet. Vad angår herr Lithanders förenämnda motion hava, enligt vad det vid det kungl. förslaget i utdrag fogade statsrådsprotokollet utvisar, de i sagda motion framförda synpunkter varit föremål för prövning av

de sakkunniga, vilkas betänkande legat till grund för propositionen. De skäl, som där anförts till stöd för de sakkunnigas mening, att handelsresande och platsförsäljare inom tobaksbranschen icke äro yrkesutbildade i samma mening som affärsledare, verkmästare och arbetare vid tobaksfabrikationen, har utskottet funnit fullt övertygande. Det har då också syntts utskottet riktigt, att gottgörelse tillmätes åt de förra efter lägre grunder än åt de senare. Av vad i motionen anförts har utskottet icke funnit ådagalagt, att skäl föreligga till att föreslå ändring i de fastställda och tillämpade grunderna för bestämmandet av ersättningarna till ifrågakvarande anställda.

För att staten, vid bifall till förevarande proposition, skall få sina av densamma förorsakade utlägg av monopolbolaget ersatta i samma ordning som enligt det med bolaget avslutade kontraktet rörande monopolens utövning gäller beträffande övrig av staten i samband med monopolens införande till enskilda utbetald gottgörelse, erfordras särskilt medgivande från aktiebolaget svenska tobaksmonopolets sida. Enligt utskottet delgivet protokollsutdrag har den stämma, som hållits med monopolbolaget den 2 innevarande juni, på förslag av bolagets styrelse lämnat sådant medgivande.

I anslutning till det ovan anförda får utskottet sålunda hemställa,

1) att riksdagen må antaga Kungl. Maj:ts ovan införda förslag till förordning om utvidgad rätt till ersättning i vissa fall i anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

2) att motionen II: 298, av herr Lithander, må anses besvarad genom vad utskottet ovan under 1) hemställt.

Stockholm den 3 juni 1916.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservation

av herr *Lithander*.